

Commissievergadering d.d. 28 januari 2026

Opbrengst consultatie op concept-Omgevingsvisie ten behoeve van beeldvormende bespreking in de Statencommissie (brief van 17 december 2025)

Bijdrage van Eline Vedder

Voorzitter,

“Het kabinet moet scherpere keuzes maken bij het benutten van ruimte, wil het in de toekomst genoeg plek hebben voor wonen, werken, landbouw en natuur.” Dat zegt het Planbureau voor de Leefomgeving over de Ontwerpnota Ruimte. Het kabinet moet prioriteit aanbrengen, pijnlijke keuzes niet uit de weg gaan en duidelijk aangeven dat het één soms ten koste zal moeten gaan van het ander.

Dit is direct herkenbaar voor de concept Omgevingsvisie voor Drenthe. Ook in onze provincie zien we dat er moeilijke keuzes gemaakt moeten worden en herverdeling soms nodig is. Heel recent nog zelfs. Het is belangrijk om goed uit te kunnen leggen waarom we welke keuze maken. En dat daar een samenhangend vergezicht achter zit. Want zelfs in Drenthe kan niet alles overal.

De visie geeft een mooi overzicht, op basis van drie uitstekend geformuleerde doelen: een toekomstbestendig landelijk gebied, een vitale samenleving en een mooi, schoon, gezond en veilig Drenthe.

Maar dat zijn ook een beetje open deuren. Op straat zul je niet snel een Drent vinden die graag een lelijk en ongezond Drenthe met een kwakkelende samenleving wil. Voorzitter, ik zag ook sociale cohesie als mogelijk strategisch doel genoemd worden in de omgevingsvisie. Ik zou willen opperen: moeten we sociale cohesie misschien niet als overkoepelende ‘hoe’ overwegen?

Vanuit de bril van sociale cohesie werken aan een toekomstbestendig landelijk gebied. Een landelijk gebied dat meedoet, omdat het zich verbonden weet. Waar dus niet alleen belangrijke infrastructuur doorheen loopt, maar ook aantakt. Een landelijk gebied wat niet alleen een belangrijke rol pakt in de energieproductie, maar daarvoor ook beloond wordt. Waar we de kracht van de samenleving letterlijk de ruimte geven om initiatieven te ontplooiën.

Vanuit de bril van sociale cohesie werken aan een vitale samenleving. Want in de huidige geopolitieke onrustige tijd en rekening houdend met demografische ontwikkelingen, zou een weerbare, en sociaal verbonden samenleving weleens een absolute randvoorwaarde kunnen zijn, voor een vitale samenleving.

Vanuit de bril van sociale cohesie werken aan een mooi, schoon, gezond en veilig Drenthe. We hebben de aarde te leen van onze kinderen. Sociale cohesie verbindt ons niet alleen vandaag aan de verantwoordelijkheid voor het nu, maar ook morgen aan de verantwoordelijkheid voor hen die na ons komen. Zeker als het gaat over de maatregelen die we moeten nemen voor klimaat, gezonde bodem en water.

Ik zou het college willen uitdagen om door die bril nog eens naar de Omgevingsvisie te kijken. Misschien kan sociale cohesie wel de pool van het 'overkoepelende toekomstverhaal' worden, waar het Kompas van de 5 leidende principes zich naar kan richten. Graag hoor ik een reflectie op deze suggestie van de gedeputeerde.

Overigens, voorzitter, heb ik me verbaasd dat dat overkoepelende toekomstverhaal er nog niet is. Is deze werkvolgorde niet verkeerd om? Had een beeld over de toekomst niet het vertrekpunt moeten zijn, in plaats van de bestemming? Ik hoor graag hoe de gedeputeerde daarover denkt en waarom deze keuze is gemaakt.

Aanscherping van de omgevingsvisie zou, wat onze fractie betreft, vooral moeten zitten in het concreter bestempelen van functiegebieden. In feite, voorzitter, geeft mijn fractie dus hetzelfde advies als het PBL: maak scherpere keuzes. Zoals voor waterwin- en drinkwaterbeschermingsgebieden, gebieden bestemd voor de landbouwhoofdstructuur, maar ook voor economische ontwikkelkansen. Wat is er bijvoorbeeld overgebleven van onze ambities voor groene waterstof, en welk ruimtebeslag vraagt dit? Waar maken we ruimte voor wonen en de bijbehorende wegen, spoorlijnen en energie-infra?

Onze fractie kan zich vinden in de sturingsfilosofie. De nadruk ligt wat ons betreft op de lange termijn, koersvast, betrouwbaar en samen met anderen. De inwoners van Drenthe mogen daarbij verwachten dat we dat als één overheid doen.

Voorzitter, het geïntroduceerde Kompas met de vijf leidende principes kan behulpzaam zijn bij de verdere uitwerking van die scherpe keuzes. Onze fractie is positief over het kompas, omdat het niet alleen in beeld brengt wat we belangrijk vinden, maar ook hoe deze punten op elkaar inwerken, of elkaar zelfs tegenwerken. Politiek is kiezen in schaarste. En goed beschrijven wat je belangrijk vindt, is nog niet hetzelfde als keuzes maken. Dat eerste is in de omgevingsvisie uitgebreid gedaan. Het tweede nog niet. Hoe gaat GS het Kompas gebruiken om die keuzes te maken? Op welke manier wordt inzichtelijk gemaakt waar de leidende principes elkaar tegenwerken, en hoe keuzes in schaarste worden gemaakt?

Tot zover, voorzitter.